

Eduskunta

Sivistysvaliokunta

Asia: Vapaa Sivistystystyö ry lausunto M 17/2020 vp Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksen sekä opetuksen ja koulutuksen järjestämisvelvollisuutta koskevista väliaikaisista rajoituksista

Vapaan sivistystystyön oppilaitosten koulutustoiminnalla on merkitystä poikkeusoloissa ihmisten oppimismahdollisuuksien, toimintakyvyn ja hyvinvoinnin turvaamisessa. Tilanteessa, jossa monet suomalaiset joutuvat siirtymään etäoppimiseen ja -työhön sekä rajoittamaan fyysistä elinpiiriään on keskeistä turvata kaikille väestöryhmille yhtäläiset mahdollisuudet henkiseen osallisuuteen. Vapaa sivistystystyö on vastannut tilanteeseen uudelleenorganisoidulla toiminnalla vaihtoehtoisilla tavoilla, jotta opinnot olisivat mahdollisimman hyvin saatavilla poikkeuksellisesta tilanteesta huolimatta.

Tässä poikkeuksellisessa tilanteessa etäopetuksen järjestäminen tulee mahdollistaa joustavasti ja oppilaitoksen toimintaedellytykset voidaan turvata siten, että etäopetuksen opiskelijaviikkojen ja opiskelijavuorokausien määrät voidaan laskea vastaavalla tavalla kuin lähiopetuksen. Kansanopistojen ja liikunnan koulutuskeskusten osalta asetus vapaasta sivistystystyöstä (1998/805) asettaa rajoituksia etäopetuksena järjestettävän koulutuksen suoritteiden laskemiselle osaksi valtionosuuteen oikeuttavaa suorittemäärää ja linjaa myös etäopetuksen järjestämistavasta. Vapaa Sivistystystyö ry pitää hyvänä, että perustelumuistiossa §9 viitataan nyt sekä vapaan sivistystystyön asetuksen 1§ 2.momenttiin että 2 § 3 momenttiin.

Vapaa Sivistystystyö ry on lausunut edellisen kerran asetuksesta 18.3.2020 Sivistysvaliokunnalle. Perustelutekstistä puuttui tuolloin viittaus vapaan sivistystystyön asetuksen 1§ 2 momenttiin, joka edellyttää, että kansanopiston ja valtakunnallisen liikunnan koulutuskeskuksen etäopetukseen tulee liittyä yksi tai useampi vähintään 10 opetustunnin lähiopetusjakso. Osin tästä syystä kansanopistot ja liikunnan koulutuskeskukset eivät ole voineet toteuttaa lyhyitä koulutuksiaan etäopetuksena 18.3.2020 alkaen. Tämä on aiheuttanut suorittemäärien ja opiskelijamaksujen menetyksiä. Vapaa Sivistystystyö ry pitää hyvänä, että asia korjataan ja se on huomioitu nyt käsiteltävänä olevassa perustelumuistiossa. Vapaa Sivistystystyö ry pyytää, että asetus vapaasta sivistystystyöstä käsitellään pikaisesti ja väliaikainen muutos siihen saatetaan voimaan nopeasti.

Poikkeuksellista tilannetta varten laaditun soveltamisasetuksen käsittelyn yhteydessä Vapaa Sivistystystyö ry haluaa tuoda esille, että on keskeistä huolehtia suomalaisen sivistystystyön toimintakyvystä ja taloudesta. Epidemiasta aiheutuvat muutokset oppilaitosten suoritteissa eivät saa heikentää tulevien vuosien rahoitusta. Vaikka monet oppilaitokset ovat siirtyneet etäopetukseen, ei läheskään kaikkia suunniteltuja vapaan sivistystystyön koulutuksia ja kursseja pystytä muuttamaan verkko-opetukseksi.

Vapaan sivistystystyön oppilaitokset voivat säädösten perusteella periä opiskelijamaksuja lyhyt- ja pitkäkestoisista koulutuksistaan. Vain 100% rahoituksen piirissä olevasta maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelman mukaisesta koulutuksesta ei peritä opiskelijamaksuja. Koronavirusepidemian takia oppilaitokset näkevät maksutuottojen pikaista vähenemistä jopa yli 50% jo kevätlukukaudella ja kesällä 2020 tuotettavien kurssien kohdalla. Vapaa sivistystystyö ry pitää keskeisenä, että vapaan sivistystystyön oppilaitosten toimintakyky turvataan lisätalousarviossa opiskelijamaksukompensaatioilla. Sivistystystyötä tullaan tarvitsemaan kriisistä toivuttaessa.

Helsingissä 8.4.2020

VapaaSivistystystyö ry – Fritt Bildningsarbete rf

Hallitus, psta Björn Wallén, puheenjohtaja